

19. Способности и склонности: Комплексные исследования / [под. ред. Э.А. Голубевой]. – М.: Педагогика, 1989. – 200 с.
20. Способности к иностранным языкам [Электронный ресурс] // Академик. – Режим доступа: dic.academic.ru
21. Теплов Б. М. Способности и одаренность / Б. М. Теплов // Хрестоматия по психологии / [сост. В. Мироненко ; под ред. А. Петровского]. – М.: Просвещение, 1987. – С. 281–286.
22. Renzulli J.S. The tree-ring conception of giftedness: A developmental model for creative productivity / Renzulli J.S. // R.I. Sternberg, J.E. Davidson (eds.). Conceptions of giftedness. – Cambridge: Cambridge University Press, 1986. – P. 53 – 92.

*In the article analysed essence of concepts “gift”, “capabilities”, “foreign capabilities” et al. It is set that the successful study of foreign languages is determined at least by four special когнитивные abilities (capacity for phonetic encryption, ability to perceive grammatical **relations** in a foreign language and understand the role of grammar in translation of expressions and suggestions, mechanical annex storage, inductive ability). Given of description of gifted, including to the study of foreign languages, children.*

Key words: foreign capabilities, capabilities, gift, gifted children.

УДК 373.21.2:004
ББК 74.102.53.

Оксана Чекан

ІНТЕГРУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОЦЕС ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

У статті обґрунтовано роль і місце інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі сучасного дошкільного закладу. Проаналізовано способи інтеграції інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховний процес дошкільного закладу. Проведено аналіз психолого-педагогічної літератури стосовно інформаційно-комунікаційних технологій в освіті. Вивчено теоретичні засади інформаційно-комунікаційних технологій та їх інтеграцію у навчально-виховний процес ДНЗ. Визначено основну мету та завдання до проблеми. Визначено умови застосування інформаційно-комунікаційних технологій в дошкільному закладі. Проаналізовано дидактичні можливості мультимедійних засобів. Обґрунтовано комп'ютерні ігри як чинник розвитку дитини.

Ключові слова: інформаційні технології, інформаційно-комунікаційні технології, інформаційне суспільство, комп'ютерні ігри, мультимедійні засоби.

Постановка проблеми. Ефективним засобом удосконалення сучасної системи освіти є її комплексна інформатизація та комп'ютеризація, починаючи з дошкільних навчальних закладів. Модернізувати зміст дошкільної освіти – означає вдосконалити його, змінивши відповідно до вимог часу, не зачіпаючи основ, сталих і таких, що виправдали себе, положень, збагативши їх новими, прогресивними ідеями. Необхідність комп'ютеризації навчально-виховного процесу дошкільних навчальних закладів підкреслено у законодавчих актах та нормативних документах про освіту, зокрема у Законі України “Про дошкільну освіту” та Базовому компоненті дошкільної освіти в Україні. У Державній цільовій соціальній програмі розвитку дошкільної освіти на період до 2017 року зазначено, що одним із способів підвищення якості дошкільної освіти є комп'ютеризація дошкільних навчальних закладів, підключення до Інтернету, впровадження в педагогічний процес сучасних освітніх технологій. У Базовій програмі розвитку дитини дошкільного віку “Я у Світі” містяться матеріали й рекомендації щодо конструювання навчально-виховного процесу за сучасними

технологіями (розділ “Дошкільник і комп’ютер”). Автори програми наголошують, що найбільш педагогічно доцільним засобом використання комп’ютера в навчально-виховному процесі дошкільних навчальних закладів є комп’ютерна гра. Комп’ютер ефективно поєднується з іншими дидактичними засобами та методами в комп’ютерно-ігровому комплексі, що дозволяє підтримати інтерес дітей до матеріалу, котрий вивчається, забезпечити активність упродовж всього заняття [4, с. 10–12].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема використання комп’ютера у дошкільній освіті вирішується дослідниками в таких аспектах, як вплив комп’ютерних технологій на загальний розвиток дітей (Ю. Горвиц, К. Зворигіна, О. Кореганова, Г. Лаврентьева); підготовка до навчання в школі (В. Бондаровська, С. Іванова); доцільність застосування комп’ютерів та комп’ютерних ігор у педагогічному процесі дошкільних навчальних закладів (О. Андрусич, Б. Гершунський, О. Кивлюк, Ю. Машбиць, В. Моторин, Ф. Петку); санітарно-гігієнічні умови використання комп’ютера (Н. Полька, Л. Чайнова).

Формулювання цілей статті.

Мета: обґрунтувати роль, місцета способи інтеграції інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховний процес ДНЗ.

Завдання :

- визначити умови застосування інформаційно-комунікаційних технологій в дошкільному закладі;
- проаналізувати дидактичні можливості мультимедійних засобів;
- обґрунтувати комп’ютерні ігри як чинник розвитку дитини.

Виклад основного матеріалу дослідження. Комп’ютер сьогодні посідає значне місце в освітньому процесі. Він є засобом оптимізації навчальної діяльності дошкільників і розвитку їхніх життєвих компетентностей, своєрідним “інтелектуальним знаряддям”. Комп’ютер як інструмент діяльності формує у дітей передумови теоретичного мислення, здатність свідомо обирати спосіб дії та працювати самостійно в індивідуальному темпі. У процесі роботи на комп’ютері розвиваються особистісні якості, які в майбутньому житті сприятимуть реалізації потенціалу особистості дитини та дадуть їй змогу почуватися компетентною.

Застосування ІКТ в дошкільному закладі створює умови для:

- формування у дітей здатності орієнтуватися в інформаційних потоках навколишнього світу;
- опанування практичних засобів роботи з інформацією на рівні вікових можливостей;
- формування вміння обмінюватися інформацією за допомогою сучасних технічних засобів, що сприятиме досягненню успіху в будь-якій діяльності в сучасному інформаційному суспільстві [3, с. 41–46].

З інтеграцією ІКТ в освітній процес з’являються можливості розширення його змістового наповнення. Навчальна інформація при цьому стає доступнішою для сприймання дошкільниками.

ІКТ дає змогу підвищити інтерактивність освітньої системи в дошкільних закладах, перейти від пояснювально-ілюстративного способу навчання до діяльнісного, за якого дитина стає активним суб’єктом, а не пасивним об’єктом педагогічної дії. Тож навчання дітей дошкільного віку із застосуванням інтерактивних комплексів стає якіснішим, цікавішим і продуктивнішим, сприяє усвідомленому засвоєнню знань та формуванню мотивації до навчання, а головне – сприяє адаптації дітей до життя в інформаційному суспільстві [6, с. 16–30].

За даними ЮНЕСКО, коли людина слухає, вона запам'ятовує 15% мовної інформації, коли дивиться – 25% видимої інформації, коли бачить і слухає – 65% усієї інформації. Отже, необхідність застосування в освітньому процесі дітей дошкільного віку мультимедійних ІКТ, які як аудіовізуальні засоби можуть впливати на різні органи чуття, – беззаперечна [2, с. 22–30].

Необхідність застосування ІКТ в дошкільній освіті, насамперед для формування природознавчої компетентності дошкільників, також зумовлена складністю об'єктів вивчення (скажімо, певних явищ довкілля), які неможливо продемонструвати лише вербальними засобами і за допомогою одиничного зображення. ІКТ дають змогу “вийти” за межі навчального середовища на занятті; зробити видимим те, що неможливо побачити неозброєним оком, імітувати будь-які ситуації і процеси в довкіллі. Мультимедійні технології є одним з найперспективніших і найпопулярніших напрямів інформатизації дошкільної освіти. Вони мають на меті створення продукту, який містить “колекції” зображень і даних, що супроводжуються звуком, відео, анімацією та іншими візуальними ефектами.

Дидактичними можливостями мультимедійних засобів навчання щодо підвищення якості дошкільної освіти є:

- посилення мотивації навчання;
- активізація навчальної діяльності дітей на основі посилення їх ролі як суб'єктів навчальної діяльності;
- розширення меж самостійної діяльності дошкільників;
- індивідуалізація процесу навчання;
- урізноманітнення форм подання інформації;
- урізноманітнення типів навчальних завдань;
- створення навчального середовища, яке забезпечує “занурення” дитини в уявний світ, у певні розвивальні ситуації;
- постійне застосування ігрових прийомів;
- забезпечення негайного зворотного зв'язку, можливість рефлексії [5, с. 9–12].

Варто пам'ятати, що комп'ютер привабливий для дітей, як будь-яка нова іграшка, а саме так найчастіше дошкільники сприймають цей пристрій. Адже спілкування дітей дошкільного віку з комп'ютером здебільшого розпочинається з комп'ютерних ігор. Вихователі ретельно добирають ігри навчальної спрямованості для роботи з дітьми з огляду на вікові особливості дошкільників. І тому використання комп'ютерних ігор у освітній діяльності дітей дошкільного віку є природним для дитини і слугує ефективним способом підвищення мотивації і забезпечення індивідуалізації навчання та розвитку особистісних здібностей. А ще – створює позитивний емоційний фон.

Гра є однією з форм практичного мислення. У грі дитина оперує своїми знаннями, досвідом, враженнями, що відображаються у формі ігрових способів дії, ігрових знаків, які набувають значення в смисловому полі гри. Дослідження російського вченого, доктора психологічних наук Світлани Новосьолової свідчать, що дитина виявляє здатність наділяти нейтральний до певного часу об'єкт ігровим значенням у смисловому полі гри. Саме ця здатність є психологічною базою для введення в гру дошкільника комп'ютера як ігрового розвивального засобу. Зображення, що виникає на моніторі, дитина може наділяти ігровим значенням, коли вона сама будує сюжет гри, оперуючи образними і функціональними можливостями комп'ютерної програми. У процесі ігрової діяльності з використанням комп'ютерних засобів у дошкільника розвиваються:

- теоретичне мислення;

- уява;
- здатність до прогнозування результату своїх дій;
- проектні якості мислення, які є основою формування креативних здібностей дитини [1, с. 37–46].

Висновки. Отже, практика застосування ІКТ в освітньому процесі дошкільного закладу переконливо доводить, що інформаційно-комунікаційні мультимедійні засоби навчання дають змогу:

- підвищити інформативність різних форм роботи з дітьми;
- стимулювати мотивацію навчання;
- поліпшити наочність навчання;
- закріпити найскладніші моменти пізнавального процесу;
- реалізувати доступність сприймання інформації завдяки паралельному представленню інформації в різних модульностях – візуальній і слуховій;
- зосередити увагу дітей у фазі її біологічного зниження за рахунок художньо-естетичного оформлення слайдів або доцільно застосованої анімації та звукового ефекту;
- повторити (перегляд, коротке відтворення) матеріал попередніх занять;
- створити для дітей та педагогів психологічно комфортні умови роботи у процесі пізнавальної діяльності;
- зробити процес навчання і розвитку дітей простим і ефективним, звільнити педагогів від рутинної ручної роботи.

1. Гавриленко, О. Навчання дітей дошкільного віку основ комп'ютерної грамотності [Текст] / О. Гавриленко // Вихователь методист дошкільного закладу. – 2010. – № 1. – С. 37–46.
2. Карпенко Г. Вплив комп'ютерних ігор на формування уявлень про здоровий спосіб життя у дітей [Текст] / Г. Карпенко // Дитячий садок. – 2013. – № 10 (682) – С. 22–30.
3. Кузнецова І. В. Дитина і комп'ютер: виховання особистості в інформаційному суспільстві [Текст] / І. В. Кузнецова // Обдарована дитина. – 2010. – № 6. – С. 41–46.
4. Лаврентьєва Г. Комп'ютер – ігровий комплекс у дошкільному закладі [Текст] / Г. Лаврентьєва // Дошкільне виховання. – 2003. – № 1. – С. 10–12.
5. Лапінський В. Мультимедійна дошка [Текст] : апаратні засоби мультимедійних комплексів / В. Лапінський // Інформатика. – 2011. – № 15. – С. 9–12.
6. Ляшенко С. Інтеграція інформаційно-комунікаційних технологій у освітній процес [Текст] / С. Ляшенко, З. Зінченко // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2013. – №7. – С. 16–30.

In the article the role and place of ICT in the educational process of modern preschool institutions have been outlined. The ways of integration the ICT into the educational process of preschool institutions have been specified. Psychological and educational literature about ICT in upbringing process have been analyzed. Theoretical foundations of information and communication technologies and their integration into the educational process of preschools have been studied. The key goals and objectives of the problem have been determined. The terms of use the ICT in the preschools have been grounded. The didactic capabilities of multimedia technologies have been verified. Computer games as a factor of child's development have been determined.

Key words: *information technologies, information and communication technologies, information society, computer games, multimedia.*